

Mewnwelediad Cynulleidfa Cymru

Prosiect Cyngor Celfyddydau Cymru yw Mewnwelediad Cynulleidfa Cymru a ddarperir gan Clearview i helpu sefydliadau celfyddydol i ddeall a datblygu eu cynulleidfaoedd drwy gasglu, dadansoddi a dehongli data. Dyma'r gyntaf mewn cyfres o fweletinau sy'n ystyried themâu sy'n ymddangos o'r data. I gael rhagor o wybodaeth ewch i <http://www.clearviewbusiness.com/solutions/audience-insight-wales/>

Ydych chi a'ch cydweithwyr yn siarad am "y gynulleidfa ddawns"? Os oes gennych ddigwyddiad dawns ar y gweill, ydych chi'n cysylltu â phawb sydd wedi prynu tocynnau ar gyfer dawns yn y flwyddyn ddiwethaf? Mae'r data o Mewnwelediad Cynulleidfa yn awgrymu y dylech ailystyried.

Rwyf wedi dadansoddi'r 82,000 o docynnau gwerth £1.3m a brynwyd gan 20,400 o unigolion unigryw ar gyfer 468 o berfformiadau dawns byw mewn 12 o leoliadau yng Nghymru dros gyfnod o dair blynedd rhwng 1/4/2012 a 31/3/2015.¹ Mae'r canlyniadau yn dangos bod ein canfyddiadau o gynulleidfaoedd dawns ymhell ohoni.

Felly beth am chwalu rhai o'r mythau hynny.

Chwalwr Mythau #1: Nid oes y fath beth â chynulleidfa ddawns

Ar gyfartaledd, prynodd bobl docynnau ar gyfer 1.2 perfformiad dawns byw yn 2014/15. Dros gyfnod o dair blynedd, ar gyfartaledd mae'r amllder ond yn cynyddu i 1.5 perfformiad. Nid yw hynny'n galonogol iawn.

Felly, beth am sicrhau bod y gynulleidfa ddawns yn bobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer mwy na thri pherfformiad dawns byw dros gyfnod o dair blynedd? Dim ond 6% o bobl sy'n prynu tocynnau ar draws y 12 lleoliad sydd yn y grŵp hwn.

Ni ellir gwadu - mae'r rhan fwyaf o bobl ond yn gweld ambell i sioe ddawns: prynodd 76% o bobl docyn ar gyfer dim ond un perfformiad dawns dros dair blynedd.

Felly o ble ddaeth y myth hwn bod y rhan fwyaf o'r gynulleidfa yn bobl ddawns frwdfrydig? Wel, gall fod oherwydd dros dair blynedd bod 33% o bobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer dawns fyw ond wedi prynu i weld dawns. Mae hynny'n ymddangos yn drawiadol. Ond mae 30% ond wedi prynu ar gyfer un digwyddiad o unrhyw fath yn ystod y cyfnod hwnnw felly wrth gwrs dim ond dawns y maent wedi bod i'w weld. Dim ond 3% o bobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer dawns sydd wedi prynu fwy nag unwaith ac ond wedi prynu ar gyfer dawns.

¹ Y lleoliadau yw Canolfan y Celfyddydau Aberystwyth; Chapter, Caerdydd; Galeri Caernarfon Cyf; Sherman Cymru, Caerdydd; Theatr Glan yr Afon, Casnewydd; Canolfan y Celfyddydau Taliesin, Abertawe; Theatr Brycheiniog, Aberhonddu; Theatr Clwyd, yr Wyddgrug; Theatr Mwdan, Aberteifi; Theatr y Torch, Aberdaugleddau; Canolfan Mileniwm Cymru, Caerdydd; Canolfan Gelfyddydau Glannau Gwy, Llanfair-ym-Muallt.

Chwalwr Mythau #2: Nid yw cynyddu nifer y perfformiadau dawns yn cynyddu amllder prynu tocynnau

Efallai eu bod ond yn prynu tocynnau i weld dawns fyw yn achlysurol am nad oes llawer o ddawns i'w gweld. Gallai hynny fod yn wir yn y pedwar lleoliad a gyflwynodd lai na chwe pherfformiad dawns yn 2014/15. Ond, cafwyd rhwng naw a 26 perfformiad ym mhob un o'r wyth lleoliad arall.

Mae'n ymddangos bod y rhan fwyaf o gynulleidfaoedd yn hapus ond yn gweld ambell i sioe ddawns. Mae hyn yn golygu nad yw amllder cyfartalog yn cynyddu o reidrwydd os byddwch yn rhaglennu mwy o ddawns. Mae amllder cyfartalog yn y lleoliadau sy'n rhaglennu mwy na 25 o berfformiadau dawns y flwyddyn yn amrywio rhwng 1.2 a 1.6. O'r ddau leoliad sydd ag amllder cyfartalog o 1.6 o ran prynu i weld dawns fyw, rhaglennodd un 17 o berfformiadau yn 2014/15 a rhaglennodd y llall 26.

Mae rhaglennu mwy o ddawns fel arfer, ond nid bob amser, yn golygu cynnydd yn y gronfa o bobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer dawns. Fel gyda phob ffurf ar gelfyddyd, mae'r hyn sy'n cael ei raglennu yn cael mwy o effaith na faint o ddigwyddiadau sy'n cael eu rhaglennu.

Chwalwr Mythau #3: Nid cynulleidfaoedd dawns mohonynt, ond cynulleidfaoedd y celfyddydau

Efallai nad yw cynulleidfaoedd yn mynd i weld dawns yn amlach oherwydd eu bod yn rhy brysur yn gweld ffurfiau celfyddyd eraill. Beth am edrych ar y bobl sydd wedi prynu ar gyfer mwy nag un digwyddiad yn y lleoliad gan gynnwys dawns? Ydyn nhw'n mynd i berfformiadau byw eraill? Yn bendant - mae 86% o'u hymweliadau i ffurfiau celfyddyd eraill. Ymhlith y lleoliadau sy'n rhaglennu chwech neu fwy o ddigwyddiadau dawns y flwyddyn, mae gan y lleoliadau sydd â'r amllder cyfartalog uchaf o ran yr holl ddigwyddiadau byw hefyd yr amllder uchaf o ran digwyddiadau dawns.

Mae'n newyddion da iawn: mae'r holl bobl sy'n dod yn ôl dro ar ôl tro i gyd yn ddarpar gynulleidfaoedd ar gyfer dawns.

Chwalwr Mythau #4: Nid cynulleidfaoedd dawns mohonynt, ond cynulleidfaoedd y lleoliad

Nid yw'r rhan fwyaf o bobl yn teithio i weld dawns. Mae pobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer dawns yn fwy tebygol o fod yn lleol na chynulleidfaoedd cyffredinol gyda chyfartaledd o 85% yn dod o ddalgylch y lleoliad.

Mae'n ymddangos eu bod yn ffyddlon i'r lleoliad, hefyd. Dim ond 3% ohonynt oedd wedi prynu tocynnau ar gyfer dawns mewn mwy nag un o'r 12 lleoliad dros dair blynedd. Roedd un eithriad. Roedd 24% o'r gronfa gymharol fach o bobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer dawns yn un o'r lleoliadau yng Nghaerdydd hefyd wedi prynu ar gyfer dawns rywle arall yng Nghaerdydd. Yn y ddau leoliad arall sydd â chynulleidfaoedd llawer mwy ar gyfer dawns, roedd 3% a 12% wedi prynu ar gyfer dawns rywle arall yng Nghaerdydd.

Chwalwr Mythau #5: Nid yw cynulleidfaoedd dawns yn rhyfedd – maent fel cynulleidfaoedd lleoliad

Mae proffil Mosaic² pobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer dawns yn debyg i broffil pobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer yr holl ddigwyddiadau ym mhob lleoliad. Mae pobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer dawns o bob grŵp oedran ond maent yn llai tebygol o fod o grwpiau sydd mewn sefyllfa ariannol fregus ac yn fwy tebygol o fod o Grwpiau Mosaic heb unrhyw blant yn byw gartref ac o leiaf rhywfaint o incwm i'w wario o gymharu â chynulleidfaoedd cyffredinol yn y lleoliad. Maent o leiaf 25% yn fwy tebygol o fod o'r grwpiau hyn:

- A: Ffyniant Dinesig - Preswylwyr dinas statws uchel yn byw mewn lleoliadau canolog ac yn dilyn gyrfaedd gyda gwobrau uchel
- N: Cydlyniant Trefol - Preswylwyr cymunedau trefol sefydledig gyda synnwyr cryf o hunaniaeth
- O: Hybiau Rhentu - Pobl ifanc addysgedig yn rhentu'n breifat mewn cymdogaethau trefol.

Chwalwr Mythau #6: Nid oes y fath beth â "dawns"

Rydym yn meddwl am ddawns fel popeth o ddawns neuadd i fale, ond beth yw barn cynulleidfaoedd? Mae'r 12 lleoliad yn rhannu eu digwyddiadau dawns yn fale, dawns fasnachol, dawns gyfoes, dawns ddiwylliannol benodol, dawns theatr a dawns arall.

Mae dau o'r lleoliadau ond yn cyflwyno un math o ddawns. Dim ond 10% o'r bobl sy'n prynu tocynnau yn y lleoliadau eraill brynodd docynnau ar gyfer mwy nag un math o ddawns. Gwelwyd y gorgyffwrdd mwyaf rhwng bale a dawns theatr a rhwng dawns gyfoes a dawns arall. Dim ond 16% o bobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer dawns gyfoes a brynodd ar gyfer mwy nag un math o ddawns a ddewisodd fale.

Mae un lleoliad wedi rhaglennu darllediadau byw o berfformiadau dawns a pherfformiadau dawns byw yn rheolaidd (dawns gyfoes yn bennaf) ac wedi'u rhannu yn ddawns ac yn sinema. Dim ond 18% o bobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer darllediadau byw o ddawns sydd hefyd wedi prynu ar gyfer perfformiadau dawns byw. Ond gall hyn fod oherwydd mai bale oedd pob un o'r darllediadau byw ond dim ond un o'r 46 o berfformiadau byw. A yw hyn yn dangos nad yw'r rhan fwyaf o bobl sy'n prynu tocynnau yn gorgyffwrdd rhwng darllediadau byw a pherfformiadau byw, neu nad ydynt yn prynu ar gyfer bale a dawns gyfoes?

Mae pobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer dawns yn fwy tebygol o brynu tocynnau ar gyfer ffurf arall ar gelfyddyd nac ar gyfer dawns. Maent yn hollysyddion celfyddydol, yn gweld amrywiaeth eang o ffurfiau ar gelfyddyd. Cynulleidfaoedd bale sydd fwyaf tebygol o brynu ar gyfer sinema, drama a sioeau cerdd. Cynulleidfaoedd theatr ddawns sydd fwyaf tebygol o brynu ar gyfer sioeau cerdd a drama. Cynulleidfaoedd ar gyfer dawns gyfoes sydd fwyaf tebygol o brynu ar gyfer drama a sinema a chynulleidfaoedd dawns ddiwylliannol benodol sydd fwyaf tebygol o brynu ar gyfer sinema, cerddoriaeth ddiwylliannol benodol a drama.

---

² Mae Mosaic yn system segmentu geodemograffig a grëwyd gan Experian sy'n rhannu poblogaeth y DU yn glystyrau yn dibynnu ar nodweddion eu cymdogaeth.

Chwalwr Mythau #7: Nid yw'r rhan fwyaf o bobl sy'n cymryd rhan mewn dawns yn ei gwyllo

Dim ond un lleoliad sy'n rhannu digwyddiadau yn gyson fesul math o ddigwyddiad a ffurf ar gelfyddyd. Allan o 123 o bobl sy'n prynu tocynnau ar gyfer gweithdai dawns i oedolion, dim ond 11% sydd hefyd wedi prynu tocynnau ar gyfer perfformiadau dawns byw.

Chwalwr Mythau #8: Mae dawns yn anodd ei gwerthu

Yn sicr gall deimlo'n anodd, ond efallai bod hynny oherwydd bod ein mythau am gynulleidfaoedd ar gyfer dawns yn golygu ein bod yn siarad am y pethau anghywir gyda'r bobl anghywir. Dyma fy awgrymiadau ar gyfer sicrhau cynulleidfaoedd mwy:

- Peidiwch â thybio bod darpar bobl sy'n prynu tocynnau yn ystyried eu hunain yn "fynychwr dawns" heb sôn am bobl sy'n "dwli ar ddawns"
- Peidiwch â thybio gwybodaeth
- Siaradwch am y pethau a fydd yn apelio at gynulleidfa gyffredinol y lleoliad a defnyddiwch ddelweddau sy'n cyfleu stori ac emosiwn (fel y byddech ar gyfer drama a sinema)
- Wrth gwrs bod angen i chi siarad â'r 6% o bobl sy'n prynu tocynnau sy'n ffurfio'r gynulleidfa ddawns graidd ond targedwch y bobl hynny ar wahân – a pheidiwch â thybio gwybodaeth gan nad ydynt yn mynychu dawns mor aml â'r hyn rydych yn ei feddwl
- Targedwch y bobl sydd fwyaf tebygol o brynu tocynnau – nhw yw eich prynwyr tocynnau rheolaidd nad ydynt wedi gweld dawns ers peth amser, os o gwbl
- Symleiddiwch y wybodaeth am ddawns ar eich gwefan ac yn eich llyfryn tymor. Rhestrwch ddigwyddiadau yn gronolegol yn hytrach nac yn ôl ffurf ar gelfyddyd. Drwy wneud hynny maent yn fwy tebygol o ddal llygad eich hollysyddion celfyddydol.

Yn olaf, astudiwch eich cynulleidfaoedd chi ar gyfer dawns. Yna gallwch chwalu rhai mythau eich hun.

Heather Maitland gyda Jamie Rees

21/03/16

audienceinsight@clearviewbusiness.com